

ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ Ը

2012 թվապահի ՄԱՅԻՄԻ 30-ԻՆ ԱՇԳԱԲԱՏՈՒՄ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ «ԱՆԿԱԽ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍՆԱԿԻՑ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱԷՆԵՐԳԵՏԻԿ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԶՈՒԳԱՀԵՌ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» 1998 թվապահի ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 25-Ի ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ /ԿԻՑ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՄԲ/ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

26 մարտի 2013թ.

Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Վ. Հովհաննիսյանի (նախագահող), Կ. Բալայանի, Ֆ. Թոխյանի, Մ. Թովուզյանի (զեկուցող), Ա. Խաչատրյանի, Հ. Նազարյանի, Ա. Պետրոսյանի, Վ. Պողոսյանի,

մասնակցությամբ՝ Հանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցիչ՝ Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարար Ա. Մովսիսյանի,

համաձայն Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 25, 38 և 72-րդ հոդվածների,

դռնբաց դատական նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2012 թվականի մայիսի 30-ին Աշգաբատում ստորագրված՝ «Անկախ պետությունների համա-

գործակցության մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքների ապահովման մասին» 1998 թվականի նոյեմբերի 25-ի պայմանագրում փոփոխություններ կատարելու մասին արձանագրության մեջ /կից հայտարարությամբ/ ամրագրված պարտավորությունների՝ Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Գործի քննության առիթ է հանդիսացել Հանրապետության Նախագահի՝ 22.02.2013թ. ՀՀ սահմանադրական դատարանում մուտքագրված դիմումը:

Ուսումնասիրելով սույն գործով զեկուցողի գրավոր հաղորդումը, Հանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը, հետազոտելով քննության առարկա արձանագրությունը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը, Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց**.

1. «Անկախ պետությունների համագործակցության մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքների ապահովման մասին» 1998 թվականի նոյեմբերի 25-ի պայմանագրում փոփոխություններ կատարելու մասին արձանագրությունը /կից հայտարարությամբ/ (այսուհետ՝ Արձանագրություն) ստորագրվել է Ազգաբաժնուհի 2012թ. մայիսի 30-ին՝ ՀՀ վարչապետ Տ. Սարգսյանի կողմից:

Հարկ է նկատել, որ «Անկախ պետությունների համագործակցության մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի ապահովման մասին» պայմանագիրը (այսուհետ՝ Պայմանագիր) ստորագրվել է 1998թ. նոյեմբերի 25-ին՝ Մոսկվայում, և վավերացվել է ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից 2002թ. նոյեմբերի 20-ի թիվ Ն-311-2 որոշմամբ /ՀՀ սահմանադրական դատարանի 2000թ. հուլիսի 11-ի ՄԴՈ-243 որոշում/: Պայմանագիրը Հայաստանի Հանրապետության համար ուժի մեջ է մտել 2002թ. դեկտեմբերի 19-ից:

Նշված Պայմանագրի հիմնական նպատակն է ԱՊՀ մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի տնտեսական, տեխնիկական և տեխնոլոգիական առավելությունների օգտագործման միջոցով բարձրացնել մասնակից երկրների էներգետիկ անվտանգությունը, տնտեսությունը և բնակչությանը էլեկտրաէներգիայով ապահովելու հուսալիությունն ու արդյունավետությունը:

2. Քննության ենթակա Արձանագրությամբ մի շարք փոփոխություններ /լրացումներ/ են կատարվում Պայմանագրում, նպատակ հետապնդելով հստակեցնելու վերջինիս առանձին դրույթներ:

Արձանագրությամբ նախատեսվում են փոփոխություններ /լրացումներ/ կատարել Կողմերի միջև էլեկտրաէներգիայի պլանային և արտապլանային փոխհոսքերի, մատակարարվող էլեկտրաէներգիայի քանակների, վթարների և վթարային իրավիճակների սահմանումների, ինչպես նաև Կողմերի էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի կազմակերպման իրավական, տեխնոլոգիական և տնտեսական սկզբունքների վերաբերյալ:

Խնդրո առարկա Արձանագրությունը բաղկացած է 2 հոդվածներից, համաձայն որոնց առաջարկվում է փոփոխություններ /լրացումներ/ կատարել մատնանշված Պայմանագրի 1-ին, 3-րդ, 4-րդ, 7-րդ, 20-րդ և 21-րդ հոդվածներում:

Ըստ Արձանագրության 1-ին հոդվածի՝ նախատեսվում է մի շարք փոփոխություններ կատարել Պայմանագրի 1-ին հոդվածում, մասնավորապես, տրվում են Պայմանագրում օգտագործվող մի շարք հասկացությունների /էլեկտրական էներգիայի հոսքեր, էլեկտրական էներգիայի արտապլանային /տեխնոլոգիական/ հոսքեր, վթար, վթարային իրավիճակ և այլն/ նոր սահմանումները: Գործնականում էական փոփոխության է ենթարկվում Պայմանագրի 3-րդ հոդվածը, որն առավել հստակեցնում է մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի հիմնական, այդ թվում՝ կազմակերպաիրավական, տեխնոլոգիական և

տնտեսական սկզբունքները, որոնք կարևորագույն նշանակություն ունեն Կողմերի հարաբերություններում:

Պայմանագրի՝ նոր խմբագրությամբ 4-րդ հոդվածը Կողմերին պարտավորեցնում է մասնակից պետությունների էներգահամակարգերի զուգահեռ աշխատանքի ապահովման պայմանների /սկզբունքների/ իրականացման մեխանիզմը և կարգը նախատեսել երկկողմ և/կամ բազմակողմ միջազգային պայմանագրերին համապատասխան:

Արձանագրությամբ նախատեսված հաջորդ փոփոխությունը վերաբերում է Պայմանագրի 7-րդ հոդվածին, համաձայն որի՝ Կողմերը մշակում են Պայմանագրի մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկայի փոխհաշվարկների սկզբունքները, ապահովում են դրանց իրականացումը և այլն:

Պայմանագրի 20-րդ և 21-րդ հոդվածներում առաջարկվող փոփոխությունները, հիմնականում, նվիրված են Պայմանագրի ընթացակարգային բնույթ կրող հարցերի շրջանակին, այն է՝ Պայմանագրին միանալուն, դրանում փոփոխություններ կատարելուն և այլն:

Արձանագրության 2-րդ հոդվածը սահմանում է, որ սույն Արձանագրությունն ուժի մեջ է մտնում ստորագրող Կողմերի՝ դրա ուժի մեջ մտնելու համար անհրաժեշտ ներպետական ընթացակարգերի կատարման մասին 3-րդ ծանուցումն ավանդապահի ստանալու օրվանից 30 օր հետո:

3. Ի լրումն Պայմանագրի՝ Արձանագրությանը համապատասխան՝ Հայաստանի Հանրապետությունն ստանձնում է, մասնավորապես, հետևյալ լրացուցիչ պարտավորությունները.

- որոշել լիազորված ՀՀ էլեկտրաէներգետիկ կազմակերպություններին, որոնք մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի ապահովման համար իրականացնում են համապատասխան գործունեություն, և այդ մասին սահմանված կարգով ծանուցել Պայմանագրի մասնակից մյուս Կողմերին,

- կնքել Կողմերի լիազորված էլեկտրաէներգետիկ կազմակերպությունների հետ համապատասխան պայմանագրեր՝ էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի ապահովման վերաբերյալ,

- իրականացնել մշտադիտարկում՝ մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի ապահովմանը վերաբերող այլ փաստաթղթերի պայմանների կատարման նկատմամբ,

- ստեղծել, անհրաժեշտության դեպքում, համատեղ մարմիններ էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի համակարգման համար,

- համաձայնեցված տեղաբաշխել և փոխադարձության սկզբունքով տրամադրել հզորության ռեզերվները,

- իրականացնել համակարգված, օպերատիվ հակավթարային կառավարում,

- կիրառել համաձայնեցված սկզբունքներ հակավթարային ավտոմատ համակարգերի գործունեության համար, որոնք ազդեցություն ունեն Կողմերի էներգետիկ համակարգերի վրա,

- փոխանակել համաձայնեցված ծավալներով տեխնոլոգիական բնույթի տեղեկատվություն,

- կատարել աշխատանքի հուսալիության և անվտանգության փոխհամաձայնեցված պահանջները,

- չվնասել Պայմանագրի մյուս մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերին,

- կիրառել էլեկտրական էներգիայի ժամային, կոմերցիոն հաշվառում էլեկտրահաղորդման միջպետական հոսքագծերի վրա՝ Կողմերի լիազորված կազմակերպությունների միջև համաձայնեցված կանոնների հիման վրա,

- կիրառել համաձայնեցված հաշվարկային մեխանիզմներ էլեկտրաէներգիայի հաշվեմնացորդային հոսքերի բաժանման և մաքսային ձևակերպման ժամանակ,

- ապահովել առկա տեխնիկական հնարավորություններով մասնակից պետությունների տարածքներով էլեկտրական էներգիայի և հզորության անարգել տարանցումը,

- կնքել էներգահամակարգերի զուգահեռ աշխատանքի ապահովման պայմանների /սկզբունքների/ իրականացման մեխանիզմը և կարգը սահմանող երկկողմ և/կամ բազմակողմ միջազգային պայմանագրեր,

- մշակել Պայմանագրի մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկայի փոխհաշվարկների սկզբունքները, ապահովել դրանց իրականացումը՝ համաձայն կնքված միջազգային պայմանագրերի:

4. ՀՀ սահմանադրական դատարանն արձանագրում է, որ Պայմանագիրը և Արձանագրությունը կոչված են բարձրացնելու մասնակից պետությունների էներգետիկ անվտանգությունը, տնտեսությանը և բնակչությանը էլեկտրաէներգիայով ապահովելու հուսալիությունը և արդյունավետությունը՝ հաշվի առնելով էլեկտրաէներգետիկայի բնագավառում Կողմերի իրավահավասարության, փոխշահավետության, էներգետիկ օբյեկտների ու ռեսուրսների նկատմամբ ինքնիշխան իրավունքների պահպանման անհրաժեշտությունը, ինչպես նաև էլեկտրաէներգետիկայի առանցքային նշանակությունը տնտեսության զարգացման, բնակչության կենսամակարդակի և սոցիալական ապահովության մակարդակի բարձրացման գործում:

Այսպիսով, սույն Արձանագրության դրույթները համահունչ են ՀՀ Սահմանադրության 9-րդ հոդվածում ամրագրված սկզբունքներին, մասնավորապես, միտված են էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում ԱՊՀ մասնակից պետությունների հետ փոխշահավետ հարաբերություններ հաստատելուն՝ օգտագործելով այդ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի ընձեռած առավելությունները:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 2-րդ կետով, 102-րդ հոդվածի առաջին և չորրորդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին»

Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 63 և 64-րդ հոդվածներով, Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց**.

1. 2012 թվականի մայիսի 30-ին Ազգաբաժնու ստորագրված՝ «Անկախ պետությունների համագործակցության մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքների ապահովման մասին» 1998 թվականի նոյեմբերի 25-ի պայմանագրում փոփոխություններ կատարելու մասին արձանագրության մեջ /կից հայտարարությամբ/ ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը:

2. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի երկրորդ մասի համաձայն սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

Վ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

26 մարտի 2013 թվականի
ՍԴՈ-1078